

Recenzia knihy „Raná starostlivosť o nepočujúce dieťa“

KOLEKTÍV AUTOROV. 2007. *Raná starostlivosť o nepočujúce dieťa (Spomienky rodičov, ktorí to už majú za sebou)*. Bratislava : Effeta. 103 s. ISBN 978-80-89245-07-9.

Pred dvoma rokmi vzniklo na Slovensku občianske združenie s názvom **Asociácia rodičov nepočujúcich detí Slovenska (ARNEDS)**. Už zo samotného pomenovania organizácie možno predpokladať, že sa zameriava na rodičov a ich nepočujúce deti. A predstava o poslaní asociácie dostáva konkrétnu podobu v publikácii *Raná starostlivosť o nepočujúce dieťa*, ktorú ARNEDS vydala rok po svojom založení. Knižná prvotina je určená hlavne počujúcim rodičom, ktorým sa narodilo sluchovo postihnuté dieťa a tiež rodičom, ktorých deťom v ranom veku diagnostikovali sluchové postihnutie.

Štyri počujúce matky opisujú detstvo svojich nepočujúcich detí so všetkými radosťami a strasťami. Ich výpovede v podobe spomienok sú ich životnou skúsenosťou. Príbehy o svojich nepočujúcich deťoch napísali matky vlastnou rukou, rečou zrozumiteľnou laickej verejnosti bez odbornej terminológie. Pre tieto matky je spoločné to, že v prvých chvíľach odhalenia sluchového postihnutia u svojho dieťaťa prežívali

ťažké obdobie. Dôležité ale bolo prekonať ho, informovať sa o všetkých možnostiach hneď na začiatku a vedieť si vybrať vhodnú cestu pre svoje dieťa. Každá matka prezentuje svoju cestu – rozhoduje sa pre hovorený jazyk, posunkový jazyk alebo pre oba jazyky súčasne, prípadne hľadá aj iné formy komunikácie. Podľa toho matka začlení svoje dieťa buď do bežnej alebo špeciálnej školy, alebo školy strieda v závislosti od potreby dieťaťa. Podobne je to aj s výchovou. Prístupy vo výchove sú v jednotlivých príbehoch odlišné: niekedy liberálne, inokedy demokratické, zriedkakedy autokratické. Hodnotnými a podnetnými sú cvičenia matiek s deťmi zamerané na dýchanie, rozvíjanie hovorenej reči, slovnej zásoby, ako aj čítania s porozumením. Zrkadlá, zvukové hračky, obrázky s textom sa stávajú neoddeliteľnou súčasťou každodenného tréningu nepočujúceho dieťaťa. Spolupráca s foniatrom, logopédom a pedagógom je rovnako potrebná ako používanie načúvacieho aparátu. Ochota ísť spolu s nepočujúcim dieťaťom po trnistej ceste znamená pre rodiča stratu voľného času, niekedy aj na úkor ďalšieho počujúceho dieťaťa v rodine. Štyrom matkám však denno-denná námaha priniesla ovocie v podobe vysokoškolského štúdia ich nepočujúceho dieťaťa. Tieto deti, dnes už dospelí ľudia, sú vzdelaní a samostatní. Zostáva už len odpovedať na otázku, do ktorého sveta patria – do sveta počujúcich, nepočujúcich, oboch alebo do žiadneho?

Raná starostlivosť o nepočujúce dieťa má veľký význam. Pre rodičov vznikla publikácia, ktorá okrem príbehov informuje rodičov o platnej legislatíve (zákon o rodičovskom príspevku, zákon o sociálnom poistení, zákon o rodine, zákon o sociálnej pomoci) a obsahuje navyše prílohy. V nich rodičia nájdu:

- odborné pojmy súvisiace so sluchovým postihnutím,
- adresy špeciálno-pedagogických poradní a špeciálnych škôl,
- adresy organizácií sluchovo postihnutých a firiem poskytujúcich pomôcky sluchovo postihnutým,
- kontakt na Slovenské centrum kochleárnej implantácie, ktoré ponúka rodičom a ich nepočujúcemu dieťaťu iný životný príbeh,
- zoznam literatúry (nielen slovenskej) poskytujúcej rodičom nové zdroje informácií.

Predložená publikácia nemôže odpovedať na všetky otázky, ktoré majú počujúci rodičia nepočujúcich detí. Má byť len akýmsi vstupom do tejto problematiky a poukazaním na to, že aj napriek tomu, že prvotný šok a bolesť sú veľmi silné, aj nepočujúce deti prinášajú svojim rodičom radosť a takáto skúsenosť dokáže rodinu veľmi stmeliť. Ako napísala jedna z mamičiek: „*Bude to možno znieť čudne, ale kto také niečo nezažije, je veľmi ochudobnený (s. 21).*“

Michaela Vladovičová